

Lovsang-skeptiker (lovsang=kjedelig!)

Lovsang

Kristen sang- og musikk: Tidligere har jeg kritisert bruken av **pipeorgel** som hovedinstrument i kirker. I samme sammenheng rettet jeg også litt kritikk mot enkelte tradisjonelle salmer, og jeg er heller ikke særlig begeistret for gospel. Musikk av typen Elvis, country, opera, klassisk sang osv. står jeg også gladelig over.

Nå har turen kommet til å spesifikt **kritisere og å være skeptisk til lovsangen**, og dette inkluderer også deler av den helt **moderne lovsangen!** Jeg er en lovsang-skeptiker eller i hvert fall lovsang-tviler. På møter med mye lovsang kjeder jeg meg ganske så fort og finner møtene som tålig meningsløse.

Mange miljøer spesielt innenfor den frikirkelige leir (karismatiske miljøer m. m.) benytter seg av «**moderne lovsanger**» og lovsangsrytmer. Slik musikk ligger ofte litt nærmere opp mot den musikken jeg liker. Imidlertid finnes det fra 1990-tallet en del platte og repeterende lovsanger som burde ha blitt sendt til glemselens hav. Jeg vil heller ikke frifinne all moderne lovsang fra kritikk.

Lovsang er slik jeg ser det er i en del tilfeller en **innadvendt, repeterende og meditativ musikkform** (og melankolsk?) for å skape den rette stemningen og atmosfæren (massesuggesjon). Sangen og musikken appellerer til de kristnes **følelser**. Jesus Kristus blir æret, tilbedt og opphøyet, men **den dypere forkynnelsen** (til oppbyggelse og omvendelse) via sangen er det ofte dårligere med. Ofte er det **lite mangfold**, i hvert fall tekst- og innholdsmessig (og også ofte stilmessig). Lovsang vil neppe bli forstått av folk flest med sitt innadvendt, ekskluderende «stammespråk».

(Mye av teksten som er gjengitt i denne artikkelen stod tidligere som underpunkt i artikkelen «Kirkemusikk og kirkeorgel». Nå har dette som omhandler lovsang blitt flyttet over til denne artikkelen som kun omhandler dette temaet.)

Ja, jeg er en selverklært skeptiker av enkelte former for lovsang. En god del av lovsangene har et platt, innholdsløst, monotont og gjentakende innhold, og melodi, rytme og lydbilde som ikke appellerer til meg. En del av tekstene blir litt vel klisjeaktige og banale lovprisninger av Gud. Salmer på den annen side kan igjen bli litt vel «tunge» og høytidelige med gammelt (uforståelig) språk. Øktene med lovsanger blir til tider de reneste **konserterne** (showene) og nesten en **mannekonger-fremvisning** av pene mennesker, kropp og moteklær fra dem på scenen (lovsangsgruppa eller lovsangsteamet).

Kjennetegn med lovsang

Noen kjennetegn med lovsang (og annen moderne kristenmusikk), noe fritt gjengitt fra en lenket artikkel (se lenker):

- Tidsriktige poplåter og samtidsmusikk, i samsvar med samtidens hit- og spillelister
- Sangene har ofte sitt utspring fra karismatiske settinger og ungdommelige miljøer
- Stemningsskapende og suggerende sanger / rytmer
- En del av musikken kunne nesten ha vært del av spillelista til en party-DJ
- Enkelte sanger har russelåt-sound (partylåter)
- Noen sanger med slektslinjer mot tidligere tiders salmer og bedehussanger
- Noe av hensikten med musikken er å utruste og utfordre unge til å elske Jesus og leve kristenlivet
- Spesielt de unge skal vekkes opp til tro og tjeneste for Jesus
- En del tekster omhandler kristen kjærlighet, frelse og frihet
- Høy allsangfaktor, som også kan bidra til høy fellesskapsfølelse når sangene synges

- Tekster med stammespråk (og noe bedehusspråk), kristen termologi og innimellom militær sjargong (åndskrig utkjemper)
- Snever tematikk, og liten grad av mangfold
- Mange av de moderne lovsangene har norsk språkdrakt
- Alt for mye av lovsangen har i en periode vært Hillsong-inspirert

Lei av lovsang

Lovsangen kan kanskje kalles for **lyden av tilbedelse**. Det er tilbedelse av Bibelens treenige Gud (Gud fader, Jesus og den hellige ånd) som er i fokus. Lovsang – om enn i litt andre musikalske uttrykk enn dagens – er det skrevet om i Bibelen, så sånt sett kan vel lovsang sies å være Bibelsk.

Jeg har registrert at det finnes et relasjonsnettverk mellom folk som driver med lovsang i ulike former rundt i landets menigheter. Nevne nettverk har nettsiden **lovsang.no**, og de har f. eks. arrangert lovsangskonferansen «Lovsang 19» og «Lovsang 20».

Selv tror jeg nesten at jeg pådro meg en **overdose med meningsløs og overdrevet bruk av lovsang på 1990-tallet**. Ekstremt mye dårlig lovsang ble etter mitt syn utgitt i det tiåret der. Gikk under studietiden i en pinsemenighet hvor mye av musikken i menigheten var av typen lovsang, og hvor mange også kjøpte kassetter eller CD-plater med lovsang på i tillegg. En del av lovsangene bestod av bare noen få ord som ble gjentatt til det kjedsommelige. Dessuten var ikke alltid arrangementene eller melodiene noe særlig å skryte av heller. Platte greier med andre ord.

Budskapet som ble presentert var gjerne tynt, enkelt og feilaktig. Lovsangen kunne ha store innslag av **herlighetsteologi**. Med den rette troen på plass skulle man få kraft fra det høyeste, og alle (jordiske) problemer skulle bli løst. På mange måter et fordummende og overforenklet budskap.

Fra en tidligere skrevet artikkel gjentar jeg følgende:

Om såkalt kristen musikk: Det har opp gjennom tiden blitt gitt ut en del «kristen musikk» med lav kvalitet som neppe hadde blitt gitt ut på det profane markedet. Selv har jeg gjort mange tabbekjøp av dårlig musikk i ungdommen fra firmaet som på den tid hadde navnet Master Music og solgte/formidlet kristen musikk her i Norge. Musikken fikk gjerne god omtale i deres informasjonsblad for i praksis å vise seg å være av dårlig kvalitet.

Av og til sier man at alt var mye bedre før. Når det gjelder kristen musikk må jeg helst si det motsatte. Utvalget og kvaliteten på dagens kristne artister er nok bedre enn i min ungdom. Enkelte artister liker ikke stempelet «kristen artist», og hvis man tar med artister og grupper som satser på det vanlige kommersielle markedet, men som har stått fram som troende blir utvalget virkelig bra.

Det jeg kaller kristen musikk kan være av typen lovsang, men jeg for min del tenker også på kristen pop eller rock. Denne artikkelens tema er lovsang, og innenfor denne kategorien har det vært **en god del dårlig musikk som ikke burde ha sett dagens lys**. Ting har blitt bedre i de senere år, men fortsatt forstår jeg meg ikke helt på en god del av lovsangen. Fortsatt mener jeg at en del av den er for dårlig og ikke helt holder mål.

Mennesker i lovsang

Avisen Dagen har visstnok februar 2020 hatt på trykk en forside som lød slik: «**Hudflettar moderne lovsong**». Det var visstnok dirigent og organist Leif Ingvald Skaug som «**raser**» **mot moderne lovsang** ifølge avisforsiden. Applauderte nesten da jeg hørte om disse fantastiske og sanne uttalelsene.

Selv har jeg ikke sett eller lest artikkelen, da jeg ikke er abonnent på nevnte avis. Ser at det i etterkant hevdes at Dagen klarte å lage en litt vel tabloid overskrift og sak ut av det vedkommende i virkeligheten uttalte til avisen. Det **hevdes at Dagen bidrar til polarisering og unødige sterke fronter** og fiendebilder. Selv synes jeg vel lovsangen fortjener all kritikk som den kan få.

Dagens lovsang

Lovsangen skal vel ha godt trøkk (punch), dyktige musikere, gode sangere osv. Det kan vel i enkelte tilfeller nesten bli **en konkurranse menigheter / forsamlinger og lovsangsteam imellom om å ha den beste lovsangen**. Det gjelder å ha den feteste, beste og fineste lovsangen, den mest fengende lovsangen og gjerne også de peneste lovsangerne (billedskjønne).

David André Østby er et eksempel på en kjent og moderne produsent/forfatter av moderne lovsanger her i kongeriket Norge. Det er driv i musikken og lydbildet i hans lovsanger, men tekstmessig blir det noe platt og kristen-internt hvis du spør meg. Internasjonalt er Hillsong kjent for sin musikk, og de har i en årrekke nå vært storleverandører av lovsanger (worship) og pop-liknende musikk. Jeg mener samme kritikk som tidligere framsatt mot lovsang kan rettes også mot deres musikk. (Jeg har noe musikk innenfor sjangeren lovsang i min Spotify-liste, men jeg har en «stygg» tendens til å hoppe videre til neste sang når noen av lovsangene dukker opp i tilfeldig rekkefølge-avspillingen.)

Mer om dagens lovsang

For meg virker det av og til som om lovsangen benyttes som møtefyll. Stemningen skal skapes (piskes opp) og en form for massesuggesjon skal finne sted. Lovsangen kan gå på bekostning av og fortrenge selve forkynnelsen.

De som forsvarer lovsang vil gjerne si at lovsangen har følgende hensikt:

- *Bidrar til tilbedelse av og peking på Gud.*
- *Kan få satt Gud og Jesus i sentrum for vårt fokus.*
- *Kan virke som en (enorm) kraft fra det høye.*
- *Den kan hjelpe oss med å tilbe Gud når vi selv går tomme for meningsfulle ord.*

Jeg er fullt klar over at lovsang er omtalt i Bibelen flere titalls ganger. Imidlertid er jeg neppe sikker på at den Bibelske lovsangen har så mange likhetstrekk med dagens praktiserende og moderne lovsang? Selv velger jeg i hvert fall å stille meg litt skeptisk til overdreven bruk og fokus på lovsang.

Det virker innimellom at de som er svært opptatt av lovsangen også forventer å få noe i retur (helbredelse, sterkt møte med Gud osv.) fra Gud pga. de er så flinke til å lovsynge. Slik gjerningskristendom finner jeg ikke i samsvar med Bibelen. Gud er neppe avhengig av vår lovprisning for å kunne være vår allmektige fader. Vi er frelst av nåde ved tro og ikke pga. våre gjerninger i form av f. eks. pen og tilbedende lovsang.

Det er til tider lite variasjon i lovsangen. Tekstene kan være gjentakende og banale med platte / innholdsløse tekster. Dessuten er det lite rom for sorg og klage i sangene, mens opphøyelse av Gud vektlegges (vel) sterkt.

I enkelte miljøer opptatt av lovsang kan det bli et ALT FOR stort fokus på sang og musikk. Det musikalske fortrenger rett og slett god gammeldags forkynnelse, og i mine øyne bør ikke lovsangen på noen som helst måte fortrenge forkynnelsen av det verbale / talte Guds ord. Møtene kan enkelte steder minne mer om rene konserter (show) enn Gudstjenester. Det kan etter mitt syn bli litt kjedelig og monotont med masse lovsang, og jeg ser ikke nødvendigheten av ekstreme store doser med lovsang. Lovsangen er kun et virkemiddel og ikke et mål i seg selv.

Enkelte påstår at lovsang skal bidra til å gjøre gudstjenestene mer tilgjengelige for dem som vanligvis ikke går i kirke. For min del mener jeg at lovsangen kan virke vel så fremmedgjørende som andre musikkformer. Lovsang og andre

musikkformer kan fungere både samlende og splittende for en menighet.

Se også mine kritiske tanker til at Intro blir del av Hillsong Norway.

En del av lovsangen kan innebære et uheldig fokus på **prestasjoner og å prestere**. Man synger for å oppnå noe, f. eks. den riktige stemningen og et sterkt (følt) møte med Jesus og det åndelige. Lovsangen inneholder manifestasjoner om gudsnærværet, og det blir mye fokus på Gudsopplevelser. Det rundt – **opplevelser, følelser og erfaringer av Guds nærvær** – blir i enkelte tilfeller viktigere enn Gud selv og andre sentrale sannheter fra Bibelen.

Avisen Vårt Land stiller 5. april 2019 spørsmålet: «Legger moderne lovsang for mye vekt på følelser og erfaring?» Nei, hevder «selvsagt» sentrale lovsangsledere. De er uenige i at dette er et problem, og de hevder i stedet «– Vi trenger den personlige lovsangen.»

Lørdag 17. juli 2021 hadde Vårt Land tak i lovsang-sjangeren i både sin e-avis og i papiravisa, og mandag 19. juli ligger det en artikkel med samme innhold på deres nettside bak betalingsmuren. Artikkelen overskrift i papirutgaven var «Mener lovsang-sjangeren trenger større spenn», mens den på web-siden har blitt gitt tittelen «Skjærgårdssjef om smalt musikklandskap: – Vi må gi annerledes musikk en sjanse». Blant annet uttaler Ole Børud seg, hvor han blant annet sier:

- «– I utgangspunktet synes jeg det er veldig rart at lovsang er en sjanger. Det er helt mystisk for meg.»
- «Det meste jeg har hørt av musikk innenfor sjangeren 'lovsang' oppfatter jeg som musikalsk uinteressant og kjedelig.»

Så enig, så enig! Skjærgårds på sin side hevder at musikken som retter seg mot et kristent publikum har blitt mer homogen (lavere grad av variasjon).

Godt jeg ikke er ung i dag! Jeg **hadde kjedet livet av meg på Skjærgårds anno 2023**. Den kjedelige og monotone lovsangen har helt «utkonkurrert» punk, rock og metal. *(Som ung og lovende var jeg deltaker noen ganger på Skjærgårdsfestivalen som var navnet på den kristne musikkfestivalen Skjærgårds i tidligere tider, hvor jeg likte best musikk innenfor sjangeren rock.)*

Hm. Ser at det skrives at «**Lovsang har blitt kult igjen**», og «**Med pop og EDM har pinsebevegelsen stått opp igjen**». Flere blir pga. musikken lokket til Gudstjeneste i pinsekirkene. Jaja, dem om det. Jeg vil nok aldri bli glad i akkurat denne musikkformen for min del, men så er jeg jo en gammel gretten gubbe da. Glattpolerte popmusikk-liknende lovsanger styrer jeg glatt unna, mens f. eks. god rock og rockemusikk kan være helt greit å høre på.

Oktober 2022 var det en artikkel i avisen Vårt Land, hvor overskriften lød: «Unge bygger teologien sin på lovsangstekster». Dette er slett ikke bra, da det medfører en veldig platt tro og teologi som når fram til de unge. De fortjener bedre enn det kraftig forenklete og smale tematiske repertoaret som lovsangen presenterer.

Ettertiden

En del av lovsangen holder såpass dårlig og lav kvalitet at sangene **neppe blir «arkivverdige» for ettertiden**. De fungerer muligens kanskje der og da de ble skrevet, men de vil **neppe havne inn i salmeboka** i framtiden. Mange av lovsangene vil forhåpentligvis havne i **glemselens hav**.

Det blir rett og slett en del **bruk og kast** av lovsanger, hvor nye lovsanger kommer til og «gamle» lovsanger forsvinner ut. Lovsangene blir til tider **døgnfluor**, i og med at låtskrivingen og musikkarrangementene slettes ikke er mer enn de må være.

Arvid Pettersen

Arvid Pettersen – en mann som selv befinner seg i lovsangbransjen – har vært ute i avisen Vårt Land oktober 2018 med litt små-kritikk mot standard lovsang. Noen momenter fra det han kom med:

- Han etterlyser en rikere lovsangflora.
- Dagens lovsang mangler musikalsk bredde.
- Lovsangen har fremmedgjort allsangen.
- Lovsangen er smal og begrensende/begrenset.
- Repeterende og ensformig preg.
- Ofte minner lovsangene om svært enkle poplåter.
- Passiviserende.
- Den gjeldende lovsangtrenden har vart i ca. 25 år nå.
- Selv ønsker han mangfold, han ønsker å sprengre grenser.

Selv har Arvid Pettersen valgt å samarbeide med Koinonia på sin siste plate. Akkurat dette imponerer meg i utgangspunktet ikke så veldig mye. Koinonia har hatt dønn kjedelig musikk i alle år hvis du spør meg. *(Men jeg har IKKE hørt plata når dette skrives, så jeg kan jo bli positivt overrasket.)*

Kilde bak betalingsmur: Vårt Land: Etterlyser en rikere lovsangsflora.

Rudi Myntevik

For Rudi Myntevik ble lovsangmiljøet for snevert, smalt og lite tolerant, og han forlot dette miljøet til fordel for det profane plate- og konsertmarkedet.

Kilde bak betalingsmur: Vårt Land: Lovsangmiljøet og lovsangstilen ble for snevert og begrensende.

Lei-av-lovsang (LAL)-syndromet

Morsomme satire:

- Nye Magazinet (Instagram): Sterk økning av lei-av-lovsang (LAL)-syndromet etter kristne festivaler

Ja, i virkeligheten kan man virkelig bli lei av all den monotone og platte lovsangen! Imidlertid er det neppe klassifisert som et helserelatert syndrom ennå.

«Gamle dager»

Gamle dager ja. En periode var enkelte helt besatte av å lete etter djevelen i all ikke-kristen/profan musikk. Det gikk nesten sport i det å finne feil med den verdslige musikken. Enkelte gikk også drastisk til verks og kvittet seg med all musikk som kunne inneholde «uheldig påvirkning på svake kristne».

Min musikksmak

Egen smak når det gjelder musikk har jeg skrevet mer om i min artikkel eller innlegg om strømming. Jeg liker nok best musikk innenfor kategorien rock inkludert heavy metal, og også noe av popmusikken og den vanlige rockemusikken kan jeg med begeistring lytte til. Lovsang, gospel, salmer, opera, klassisk osv. fungerer ikke som musikk for min del!

Avslutning

Flott, fengende og moderne lovsang i en menighet / forsamling fungerer ikke som et effektivt lokkemiddel eller trekkplaster for min del. Jeg vil heller styre unna og holde god avstand til slikt.

Jeg avslutter denne artikkelen med en noe omskrevet konklusjon hentet fra artikkelens innledning: **Lovsang er slik jeg ser det er i en del tilfeller en innadvendt, repeterende, meditativ og melankolsk musikkform for å skape den rette stemningen og atmosfæren (massesuggesjon). Sangen og musikken appellerer til de kristnes følelser. Jesus Kristus blir æret, tilbedt og opphøyet, men den dypere forkynnelsen (til oppbyggelse og omvendelse) via sangen er det ofte dårligere med. Ofte er det lite mangfold, i hvert fall tekst- og innholdsmessig, og også ofte stilmessig. Lovsang vil neppe bli forstått av folk flest med «stammespråk».**

Lenker

- Vårt Land: – Lovsang kan bli en prestasjon: Studentprest og teolog Geir Otto Holmås etterlyser en lovsangskultur som vektlegger hvem Gud er mer enn opplevelsen av hans nærvær
- Vårt Land religion: Unge bygger teologien sin på lovsangstekster | Lovsangstekster betyr mer enn bibelvers og forkynnelse når kristen ungdom former sin teologi, viser tall fra både Norge og Sverige. Det skaper uro blant kristenledere.
- blogg.brr.no: Meningsløse barnesanger
- blogg.brr.no: Musikk og musikkstrømming med Spotify og konkurrentene
- blogg.brr.no: Kirkemusikk og kirkeorgel
- Vårt Land kultur: Lovsang er mest pop på norsk | Norske lovsangsartister velger norsk framfor engelsk
- Vårt Land: Meiner «bruk og kast»-mentalitet pregar lovsang: Trur få har mål om å hamne i salmeboka | Lovsongs–Noreg var samla til konferanse i helga. Lovsongsartist David André Østby ser ei utvikling der fleire lagar musikk til eigen samanheng.
- Vårt Land kultur: Hvor ble det av kristenrocken? | Skjærgårdsfestivalen satser på Lisa Børud, Oslo Soul Teens og allsang med The Voice-artister. Er kristenrocken død?
- Vårt Land: Lovsongsleiar i Puls: – Det har ikkje vore eit tema for oss å slutte å bruke songar frå Hillsong | Pinsekyrkjer i Norge vel framleis musikk frå Hillsong Church trass kritikken mot kyrkja.
- Vårt Land anmeldelser: Nå gleder jeg meg over lovsang. Det har ikke alltid vært slik | Vårt Land ba Rudi Myntevik lytte seg gjennom 12 ferske norske lovsanger. Tilbake fikk vi dette essayet fra den tidligere lovsangsartisten.
- Uenig: Vårt Land: – Norsk lovsang er meir mangfaldig enn før | Norske lovsangstekstar er meir orientert mot sine norske, kristne røter enn tidlegare, meiner musikkvitar Aleksander Lorentzen.
- Vårt Land verdidebatt (Adrian Ådlandsvik): Hjartespråk i lovsongen | Gud kjem nok ikkje til å vri seg i uhyggje om nokon lovsyng Han på engelsk.

Enkelte er mye mer positive til sjangeren lovsang enn det jeg er:

- Vårt Land anmeldelse: Musikken som vekker dem opp | I slutten av mars samlet 2.000 ungdommer seg for å lovsyng Gud på Impulsfestivalen i Stavanger. Komponist og forfatter Eivind Buene har lyttet til låtene de sang.